

Podkladová mapa © ČÚZK

1. Zřícenina Nový Hrad
2. Valy husitského tábora
3. Metasekvoje
4. Chata Gizela, hřiště
5. Lesní školka, sekvojovec obrovský
6. Hájovna s výběhy pro zvěř

- Hranice lesa
- Turistická stezka
- Chráněné území
- Referenční plochy (viz text)

- Dětské hřiště
- Altán
- Zastávka naučné stezky
- Veřejné ohniště
- Studánka
- Občerstvení, restaurace
- Vyhlička
- Doporučené cyklotrasy
- Zastávka MHD

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY KUNRATICKÉHO LESA

ROZLOHA: 284 ha

KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ: Krč, Michle, Kunratice a Chodov

NEJVÍCE ZASTOUPENÉ DŘEVINY: dub zimní, smrk ztepilý, borovice lesní

PŘEVLÁDAJÍCÍ STANoviŠTĚ: kyselá stanoviště nižších poloh

VĚK POROSTŮ: nejvíce je zastoupena 5. věková třída (věk 81 - 100 let), výrazné zastoupení porostů nad 141 let

ROZLOHA LESNÍCH POROSTŮ: 278 ha

ROZLOHA NELESNÍCH PLOCH (LOUKY, CESTY): 6 ha

VLASTNÍK LESA: Hlavní město Praha

SPRÁVCE LESA: Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy

ÚDRŽBU PROVÁDĚJÍ: Lesy hl. m. Prahy

ZAJÍMAVOSTI

Zřícenina hradu Nový Hrad – Nový Hrad (zv. také Wenzelstein) byl postaven stavitelem Křížem v letech 1410 - 1412 pro krále Václava IV., který si jej nechal zbudovat jako soukromé sídlo. V roce 1419 zde také zemřel. O rok později byl hrad obléhán Husity, dobyt a zapálen. Zbytky husitského obléhacího tábora jsou v okolí hradu dodnes patrné. V roce 1736 zde byla vystavěna kaple sv. Jana Nepomuckého, která byla později zrušena. Začátkem 19. stol. se na hradě nacházel břidličný lom. Ještě roku 1881 se zde tyčily až 5 m vysoké hradní zdi, které však byly pobořeny, aby nelákaly tolik návštěvníků plašících zvěř.

Muflon obecný (*Ovis musimon*) – V Kunratickém lese můžeme jako v jediném pražském lese spatřit muflona. Muflon, jehož domovinou je Korsika a Sardinie, byl v Čechách vysazen ve 2. pol. 19. stol. V 60. letech min. stol. byl vysazen přímo v Kunraticích. Mufloni žijí ve skupinách a vyhovují jim extrémní svahy s vystupujícími skalkami. Jejich znakem jsou vyvinuté rohy, které samci používají při soubojích. V Kunratickém lese bohužel mufloni způsobují problémy - decimují veškeré byliny a zmlazující se stromy.

Sekvojovec obrovský (*Sequoiadendron giganteum*) – V kunratické lesní školce roste několik exemplářů sekvojovce obrovského. Je to jehličnatý stálezelený strom impozantních rozměrů. Jako nejmohutnější živý organismus na Zemi dorůstá výšky až 80 m. Sekvojovec obrovský se dnes v přírodě vyskytuje pouze na západních svazích Siery Nevada v Kalifornii, v Evropě byl však dříve hojně vysazován jako okrasná dřevina.

Metasekvoje (*Metasequoia glyptostroboides*) – Metasekvoje je jehličnatý opadavý strom, který je považován za žijící fosílii. Dlouho byla pokládána za vymřelou v třetihorách až do roku 1949, kdy byly americkou expedicí přivezeny z Číny do Evropy semena. Nalezneme ji v botanických zahradách a arboretech. Kunratický exemplář je proto skutečnou raritou.

V ROCE 2007 VYDAL ODBOR OCHRANY PROSTŘEDÍ MAGISTRÁTU HL. M. PRAHY

Autoři textů a fotografií: Ing. Dan Frantík, Mgr. Jana Průšová, Ing. Jiří Rom

Brožura je vytištěna na recyklovaném papíře

Fotografie na úvodní stránce (zleva doprava, shora dolů): muflon obecný, doubrava, dub zimní, Kunratický potok, kunratická hájovna

KUNRATICKÝ LES

HISTORIE KUNRATICKÉHO LESA

Téměř celý les se nachází na historickém území, které je spojeno zejména s králem Václavem IV. Ten byl nejnámějším majitelem Kunratického panství, které i s rozsáhlými lesy koupil roku 1407 od zadlužených Olbramoviců, aby zde pobýval v přírodě a vyjížděl na lovy. Za tímto účelem si zde také nechal vybudovat hrad. Kunratický les procházel ve 20. století zajímavým majetkoprávním vývojem. Střední část lesa koupilo hlavní město Praha v roce 1923 a v roce 1928 byl městu darován kus lesa okolo Nového Hradu. V roce 1947 byla zkonfiskována Korbům z Weidenheimu celá jižní část Kunratického lesa. Severní část lesa patřila od 15. století Univerzitě Karlově, na město Prahu byla převedena až v roce 1963. Jen část lesa, která se nachází u Chodova, byla zalesněna až po 2. světové válce na původně zemědělských půdách. Jinak se jedná o historicky zalesněné území. Z počátku 20. století také pochází rozsáhlé smrkové monokultury, které vypovídají o tzv. „smrkové mánii“ v tomto období.

REKREACE

Kunratický les se nachází na území čtyř katastrů a je „ostrůvkem“ uprostřed husté městské zástavby a panelových sídlišť. Lesem prochází několik značených turistických tras i cyklotras. Nachází se zde řada dětských hřišť, altánů i laviček a naučná stezka s lesnickou tematikou. Součástí území je také přírodní památka Údolí Kunratického potoka. Zajímavostí je hájovna s výběhy pro daňky a srnce. Velkým problémem lesa je vysoká návštěvnost - každý rok navštíví les téměř 700 tisíc návštěvníků. S vysokou návštěvností bohužel souvisí také vandalismus, velké množství odhozených odpadků a volně pobíhající psi, kteří ruší lesní zvěř a znemožňují zahánění ptáků. Prosíme všechny návštěvníky, aby se k lesu chovali ohleduplně. V lese se pravidelně provádí údržba cest, opravy a instalace rekreačních zařízení a úklid odpadků.

Přirozené zmlazení dubu

Šetrný odvoz dřeva

Zřícenina Nový Hrad

PÉČE O LES

V Kunratickém lese převažují porosty dubu a smrku. Smrkové monokultury se však postupně přeměňují na smíšené porosty s převahou dubu, blížící se původnímu přirozenému složení porostů v dané lokalitě. V lese jsou prováděny prořezávky či probírky porostů a výsadby stromků v rámci obnovy porostů. Velký důraz je kladen na obnovu lesa přirozeným zmlazením (především dubu). Tyto zásahy směřující k vyšší přirozenosti lesních porostů jsou prováděny i v chráněném území Údolí Kunratického potoka.

Všechny lesy v majetku hl. m. Prahy, tedy i Kunratický les, jsou obhospodařovány podle zásad trvale udržitelného hospodaření v lesích. Hl. m. Praha je navíc od května 2007 držitelem mezinárodního, ekologicky velmi přísného lesnického certifikátu Forest Stewardship Council (FSC), který hospodaření v lesích směřuje k dosažení přírodě blízkých lesních porostů, to vše s přihlédnutím k výrazně mimoprodukčnímu poslání pražských lesů.

V průběhu FSC certifikace lesního majetku hl. m. Prahy dle standardů FSC bylo nutné upravit některé doposud používané technologie a postupy ve smyslu „zjemnění“ dopadů na lesní ekosystémy a celé životní prostředí. V rámci certifikace FSC byly též vymezeny tzv. referenční plochy, což jsou území, která jsou vyjmuta z intenzivního lesnického využívání. Případné zásahy musí vždy směřovat k dosažení přirozeného stavu lesních ekosystémů. Části referenčních ploch, jejichž druhová skladba a struktura je podobná předpokládanému přirozenému stavu, jsou v bezzásahovém režimu (s výjimkou opatření proti hmyzím škůdcům). V těchto porostech je proto možné setkat se např. s odumřelými stromy, které se ponechávají k přirozenému rozpadu a z lesa se neodstraňují.

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA ÚDOLÍ KUNRATICKÉHO POTOKA

Přírodní památka představuje na území pražské pánve jeden z nejúplnějších a dobře přístupných profilů celým spodním ordovikem (etapa prvohor). Přirozeně meandrující tok Kunratického potoka je lemován porosty stěmchové jaseniny a ptačincové olšiny. Dominují v nich olše, vrby, topoly a jasan. Podél potoka je nejpestřejší květena z celého území. Roste zde sasanka hajní a pryskyřníkovitá, orsej jarní nebo plicník lékařský. V nivě potoka se vyskytují zajímaví nosatcovití a střevlíkovití brouci. Z motýlů zde žijí např. pouzdrovníček olšový, ostruháček jilmový či batolec červený. Přímou na březích potoka žije vzácný pavouk plachetnatka. Z ptáků jsou k vidění budníček lesní, konipas horský, sedmihlásek hajní, žluna zelená, ale i datel černý. V nivě potoka žije na jednom z mála míst v Praze hrabošík podzemní. Doupné stromy poskytují útočiště letním koloniím netopýrů. V chráněném území se zachovaly také další, poměrně velké plochy porostů přirozeného druhového složení, a to kyselá doubrava nebo černýšová dubohabřina. V tomto území dominuje lesní fauna - z brouků např. početní nosatci a tesařici, z motýlů se zde vyvíjí např. nesytka dubová či vzpřímenka habrová.

Botanicky velmi cenné jsou prosluněné skalky vystupující na několika místech na svazích nad potokem. V jarních měsících zde kvete bělozářka větvitá. Zajímavá je také vegetace skalních výchozů nad Dolnomlýnským rybníkem s koniklecem lučním českým, bělozářkou liliovitou nebo křivatcem českým.

The mark of responsible forestry
SW-FM/COC-2345
© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

ZASTOUPENÍ DŘEVIN

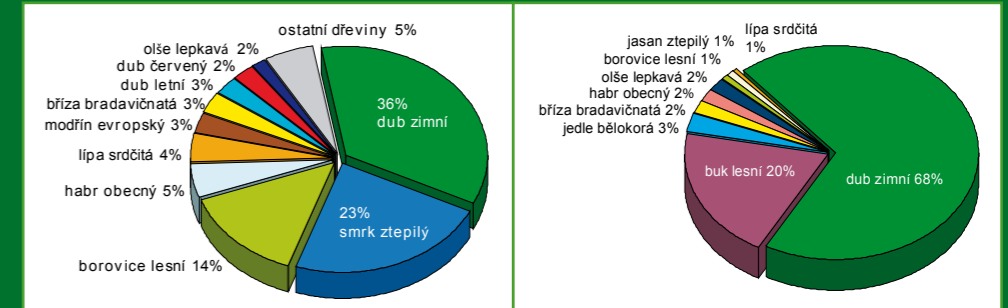
Snahou správce lesa je, aby se zastoupení dřevin co nejvíce blížilo původnímu přirozenému složení porostů v daném území. Rovněž se zohledňuje převážně mimoprodukční – rekreační – poslání pražských lesů (tj. používání pestré dřevinné skladby), včetně menšího zastoupení nepůvodních jehličnatých dřevin (např. modřín, douglaska). Současné procentuální zastoupení dřevin znázorňuje graf 1. Ideální (přirozené) zastoupení dřevin zobrazuje graf 2. Přirozené zastoupení dřevin vychází z vlastností daného stanoviště, které jsou charakterizovány zejména klimatickými poměry a půdními vlastnostmi. Rozložení jednotlivých stanovišť zobrazuje graf 3.

Kyselá stanoviště nižších poloh - normální kyselá či chudá písčité stanoviště, převážně plošiny
Živná stanoviště nižších poloh - stanoviště na úrodných půdách, svahy až plošiny
Oglejené chudé stanoviště nižších a středních poloh - chudá zamokřená stanoviště
Extrémní stanoviště - mimořádně nepříznivá stanoviště tzn. rokliny, suťoviště
Exponovaná stanoviště nižších poloh - stanoviště prudkých a exponovaných svahů
Lužní stanoviště - vlhčí či zaplavovaná stanoviště podél řek, potoků a vodotečí, sníženiny

Na území Kunratického lesa převažují kyselá stanoviště. Tyto podmínky vyhovují zejména dubu zimnímu a buku lesnímu.

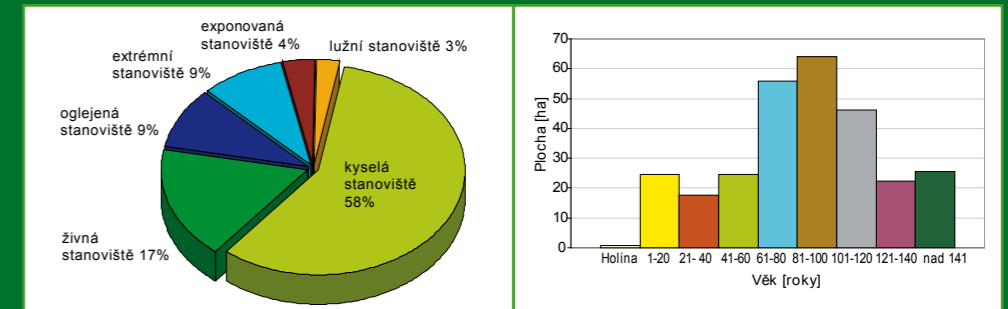
VĚKOVÁ SKLADBA POROSTŮ

Věková skladba porostů je jednou z hlavních charakteristik stavu lesa. V pražských lesích obecně, a v Kunratickém zejména, je problémem vysoká výměra přestárých porostů (stáří nad 141 let). Starší porosty jsou v podmínkách velkoměsta méně odolné vůči suchu či znečištění. V Kunratickém lese se z toho důvodu nachází velké množství suchých stromů. Část se jich ponechává k přirozenému rozpadu pro zvýšení druhové diverzity lesa (zejména hmyzu).

1. Procentuální zastoupení dřevin

2. Ideální (přirozené) zastoupení dřevin

3. Rozložení jednotlivých stanovišť

4. Věková skladba porostů

Olše lepkavá